

Gebitsverzorging en arbeidsverzuim

Het tandbederf als begeleidingsverschijnsel van bepaalde beroepsmatige werkzaamheden heeft vanouds de aandacht getrokken en in de vakliteratuur zijn neerslag gevonden. De cariesverwekkende en -bevorderende werking met name van meel- en suikerstof, de glazuurverterende invloed van zure dampen, schadelijke stoffen dus waarmee de lucht in bepaalde bedrijfsruimten bezwangerd is, behoeven voor wat betreft hun verwoestende aantasting van het gebit geen verklaring of verontschuldiging meer.

Omgekeerd vormen de personen met een sterk carieus kauworgaan een inbreuk op de hygiënische bedrijfsvoering; de zwaar met bacteriën beladen monden vormen eensdeels een gevaar voor hun arbeidsomgeving, maar kunnen bovendien een bedreiging vormen — voorzover het de levensmiddelen- en genotsmiddelenindustrie betreft — voor de houdbaarheid van het product, terwijl de zindelijkheidsnormen bij de verwerking eveneens geweld wordt aangedaan.

In dit verband moge worden vermeld, dat reeds vóór de laatste oorlog een tot genoemde branche behorend bedrijf er toe was overgegaan voor het personeel bedrijfsmatig het gebit te laten behandelen. Met name bij de verpakking van de delicatessen werden deze zodanig besmet dat zij na betrekkelijk korte tijd sporen van bederf vertoonden, die aan de carieuze gebitstoestand van de daarmee belaste meisjes moesten worden toegeschreven.

Over de wenselijkheid, dat in dit soort bedrijven op hygiënische gronden de strijd tegen het tandbederf wordt aangebonden zal wel geen verschil van mening mogelijk zijn. Het bedrijfsbelang vereist dit en uit dien hoofde zullen verschillende ondernemingen van uiteenlopende aard hieruit de consequentie hebben getrokken.

Het spreekt vanzelf, dat de uitvoering van deze sanitaire maatregel niet onbelangrijke kosten voor het betreffende bedrijf met zich brengt: in de eerste plaats aan de noodzakelijke uitrusting, voorts aan jaarlijkse uitgaven met betrekking tot de met de behandeling belaste tandarts en zijn helpster. Daarnaast het arbeidsverlies tijdens de behandeling van de leden van het personeel. Er staat natuurlijk tegenover dat de commerciële resultaten, zij het ook zeer indirect, hiervan de gunstige invloed zullen ondervinden. Hoe het zij, de gebitsverzorging van het personeel vormt een niet te verwaarlozen onkostenpost, waarbij de leiding het recht toekomt aan de meest efficiënte vorm de voorkeur te geven.

Uit een oogpunt van tijdeconomie behoeft het geen betoog, dat een werkzaamheid van de tandarts in het bedrijf grote voordelen biedt. De werknemer behoeft slechts zijn werk te verlaten als hij aan de beurt is, om na afloop meteen zijn plaats weer in te nemen. Nog een ander voordeel bestaat daar in, dat de tandarts zijn behandeling kan besteden aan degene, die op het betreffende tijdstip met de minste stoornis kan worden gemist. Anders gezegd: de behandeling kan geheel worden afgestemd op de werkzaamheden van het personeel.

Naast de ondernemingen, waarvoor de tandheelkundige verzorging van het personeel een gewenste schakel vormt in de organisatie van het bedrijf, zijn ook andere door dit systeem aangetrokken, hetzij uit overwegingen van sociaal gevoel of om de band tussen het bedrijf en het daarin werkzame personeel te verstevigen, dan wel eenvoudig uit tijdseconomische motieven. Hoe dan ook, een verwijt kan de leiders dezer ondernemingen niet treffen, wanneer zij daarbij aan die vorm van uitvoering de voorkeur geven waarbij het arbeidsverzuim, dat aan de behandeling nu eenmaal verbonden is, tot de kleinste afmeting wordt herleid.

Daarbij doet zich niet zelden de voor het personeel gunstige omstandigheid voor, dat de tandarts binnen zekere grenzen vrij wordt gelaten in de aard en omvang der te verlenen hulp, grenzen die dan minder eng zijn getrokken dan in de sociale gebitsverzorging. Dit alles afgezien van de ter beschikking staande uitrusting, die het werken in het betreffende milieu voor de bedrijfstandarts ook verder kan verangename.

Dit houdt geenszins in, dat de bedrijfsleiding ten deze afstand zou doen van de voor haar geldende normen van economisch beheer. Ook van deze afdeling wordt ongetwijfeld verwacht, dat de prestaties aequivalent zijn aan het daarvoor uitgetrokken bedrag; van een laisser aller zal evenmin sprake zijn als bij elk ander onderdeel van het bedrijf.

Aanleiding tot dit exposé vormt de uiteenzetting in de jongstgehouden vergadering van de „Vereniging voor Sociale Tandheelkunde” met betrekking tot de tandheelkundige verzorging van de werknemer *) waaromtrent een zeer exclusief standpunt werd ingenomen. In het kort komt het er op neer dat het instituut van de bedrijfstandarts wordt afgewezen en de zorg voor het gebit van de werknemer in handen wordt gelaten van de ziekenfondstandarts waarop deze zijn keus heeft bepaald. Ontkend werd, dat het meerdere arbeidsverzuim tijdens de gang naar en het wachten op de behandeling aan huis bij de tandarts, het doen uitvoeren van de gebitsverzorging in het bedrijf zou rechtvaardigen. Dat in de kringen der bedrijfsvoering dienaangaande tegenovergestelde meningen worden gehuldigd bleek bij de aansluitende discussie.

De onbevangen toehoorder kan zich niet aan de indruk onttrekken, dat de belangen der in ziekenfondsverband werkzame tandartsen, zoals die verondersteld worden te liggen in de bestaande relatie tot de verzekerden, het uitgangspunt hebben gevormd bij de bepaling van het ingenomen standpunt. Dat men het bij een goede praktijkregeling en contrôle op het verzuim in de hand zou hebben om dit laatste tot een te verwaarlozen minimum terug te brengen valt bij de bestaande overvulling der wachtkamers niet voetstoots aan te nemen. Het zal, naar te wachten staat, niet gemakkelijk zijn de wederpartij die garantie te geven, dan wel alleen maar te overtuigen. Zulks temeer omdat, gelijk werd uiteengezet, de werkelijke schade voor het bedrijf een veel-

*) Verslag op blz. 866 van dit nummer.

voud belooft van het loonbedrag dat het arbeidsverzuim vertegenwoordigt.

Het valt te betreuren, dat in deze vooral economisch belangrijke aangelegenheid de Vereniging voor Sociale Tandheelkunde heeft gemeend zich nu reeds te moeten vastleggen zonder de mogelijkheid te hebben onderzocht of eventueel met inschakeling van daartoe bereid zijnde fondstandartsen, behandeling in de bedrijven ook te verwezenlijken zou zijn.

Een parallel tussen bedrijfsgeneeskunde en bedrijfstandheelkunde, zomede een principiële scheidslijn tussen preventie en curatieve verzorging laten zich op ons terrein niet trekken, zelfs niet ter wille van een eenzijdig en vooringenomen standpunt. B.

Literatuur :

H. Broekhuizen: Het vraagstuk van de bedrijfstandartsen. T. v. T. No 11, 1948.

B.: Géén bedrijfstandartsen? idem.

F. W. Spies: Het vraagstuk der bedrijfstandartsen. T. v. T. No 12, 1948.